

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Četrtekova številka „NAPREJ“
izhaja kot tednik pod imenom

LJUDSKI GLAS

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana,
Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Letnik IV., številka 1.

Stane letno 18 din., mesečno 1.50 din.

Naročnikom.

„Ljudski Glas“ in „Enakost“ smo združili z „Naprejem“ tako, da bo vsak teden ena številka Napreja urejena kot tednik. Drugače nam ni bilo mogoče Ljudski Glas zvečati, ker je tisk predrag, naročnine pa tu i ne smemo zvišati, ker čitajo naše liste proletarci.

Tistim naročnikom Ljudskega Glasa in Enakosti pa, ki imajo naročen dnevnik Naprej, smo tednik ustavili, da ne bodo dobivali po enkrat v tednu kar dva Napreja v hišo. Naročnino smo pripisali k naročnini Napreja. Če smo pri tem koga v naglici prezrli, prosimo, naj nas opozori.

Konferenca v Cannesu.

Tri stvari so, ki povzročajo predvsem gospodarski nered v Evropi: Nemška vojna odškodnina, slaba valuta in izločenje Rusije iz evropskega gospodarstva. O teh treh vprašanih namerava razpravljati vrhovni svet na konferenci, ki se ima pričeti te dni v francoskem mestecu Cannes.

O nemški vojni odškodnini so prisiljeni zapadni državniki vedno z nova govoriti. Nemčija ne more plačevati točno vojne odškodnine, ki so ji naložili ne samo brez vseh ozirov nanjo, ampak tudi brez ozirov na gospodarsko ravnanje Evrope. Če bodo zahtevali Francozi in Angleži tudi v Cannesu kakor Žid Šejlok svoj dolg, bo imelo to za posledico nove gospodarske krize ne samo v Nemčiji, ampak po vsej srednji Evropi in koncem koncev tudi v zmagovitih zapadnih državah.

Zavah. Zlasti bodo padale nemška in tudi druge srednjeevropske valute še dalje, zapadne pa bodo sorazmerno rasle. A to tudi za zapadne države ne bo dobro, zakaž previsoko stoječa valuta onemogoča izvoz, draži in ubija produkcijo in vstvarja brezposelnost.

Govorijo, da se misli baviti vrhovni svet to pot tudi z upostavitvijo gospodarske zveze z Rusijo. Lloyd George in Brian sta baje za tozadevna pogajanja s sovjetsko vlado. Glavne ovire za taka pogajanja so odpadle. Kurz v Rusiji gre vedno močnejše na desno. Na devetem vseruskem sovjetskem zboru je razvil Kamenev finančni program, ki temelji na zlati valuti in išče iz valutne bede istih izhodov, kakor jih poznamo iz ostalih držav z nizko valuto.

Vrhovni svet se misli baviti končno tudi z ukrepi proti valutni nestalnosti. V kolikor se da predvideti zmaguje misel ustanovitve velike mednarodne banke, ki bi dajala mednarodne kredite in izvrševala mednarodna plačila. Posledica tega bi bila, da bi dobili povsod dvojno valuto. Stalno mednarodno valuto in nestalno valuto posameznih držav.

Hipotekarni kredit in valuta.

Danes so posojila in izposojila na dolgo dobo silno riskantna. Dokler vrednost denarja pada, izgubljajo tisti, ki so denar posodili. Ako pa se prične enkrat vrednost denarja dvigati, pa se bo obrnila ošt te riskantne igre proti dolžnikom.

Posebno pri kreditih na zemljišča pada ta krivica vsakemu v oči: komu niso znani slučaj, da se je zavezal morda prevzemnik posestva plačati pred leti svojemu sodediču kot odpravnino svoto, ki je pomenjala takrat morda pol posestva. Sedaj pa je poravnal ta dolg s tem, da je prodal iz svojega hleva enega samega vola. Kaj bo, ako se enkrat tok valute zaobrne? Takrat bomo še bolj čutili, kako krivično je, ako se merijo obveznosti, plačljive na dolgo dobo v vrednotah sedanje nestalne valute. Zakaj posledice bodo zelo vidne in boben bo pogosto pel in uničeval gospodarske eksistence. Ali bi ne bilo v splošno korist, da bi se dajali krediti na posestva na drug način? Tako, da bi se izračunalo koliko znaša zemljiški kredit, preračunan v bruto-dohodkih iz posestva. Če bi bilo treba take kredite vrniti ali obrestovati, naj bi stalna podlaga za take obračune ne bil denar, ampak tista množina dohodkov iz posestva, ki se je dala svoječasnno za posojilo kupiti. Seveda bi morali imeti, da bi se moglo to izvršiti, tudi denaren zavod, ki bi sprejemal vse, ali pa del hranilnih vlog pod enakimi pogoji.

To bi se dalo doseči, ker tisti, ki denar vlagajo, nimajo namena z njim spekulirati, ampak ga hočejo hraniti. Pri današnji nestalni denarni vrednosti pa to ni nikako hranjenje, ampak prava hazardna igra. Preračunavanje hranilnih vlog v čisti donos zemljiške posesti bi nudilo več jamstva zato, da dobi vložnik svojo vlogo res neprikrajsano nazaj, kakor pa sedanji način vlaganja in hranjenja.

LISTEK.

Časnikarstvo v Tennessee.

(Konec.)

Rekel je:

„Ta kraj boste še vzljubili, če se takim stvarjem privadite.“

Rekel sem:

„Prosim vas zelo za odpuščanje; mislim, da bi se mi po nekem času posrečilo, pisati po vašem okusu; da, verujem celo trdno, da bi to mogel, kakor hitro si pridobim nekoliko izkušnje in se jeziku priučim. Toda — odkrito povedano — te vrste krepki izraz ima svoje neprijetnosti in si izpostavljen motenjem. To uvidite sami. Krepka pisava je brez dvoma priročna, da dvigne občinstvo, toda nimam rad, da mi nakloni toliko pozornosti, kolikor je vzbuja. Ne morem pisati s potrebnim mirom in razpoloženjem, če me tolikokrat prekinejo, kakor se je danes zgodilo. Po-

sel pri tem listu ni tako nedopadljiv, pa dopasti mi ne more, če me pustite tu samega, da opravi s strankami. Doživljam pri tem poslu, hočem vam odkrito priti, niso po svojem načinu samo novi, temveč tudi zabavni, vendar pa niso pravično razdeljeni. Neki gospod ustrelil skozi okno na vas in pohabi mene; bomba pade skozi cev pri peči navzdol, da vam napravi veselje, in zažene vratca pri peči meni na vrat; prijatelj pridrvi noter, da izmenja poklone z vami, in tako dolgo mene luknja, dokler moja koža nič več ne more pokriti mojih načel; vi greste na vašo pojedino in Jones pride s svojim bičem; Gillepie me vrže skozi okno, Thompson strga vso obleko raz mene in neki meni čisto neznani gospod mi odnese kožo na glavi z odkritosrčnostjo starega znanca, ki ne pozna zadrege; in v manj kot petih minutah se pojavijo vsi postopači v deželi, bojno poslikani, in se spravijo na to, da mi ostanek mojega telesa s tomahavki prestrašijo do smrti. Nakratko povedano, še nikoli v svojem življenju nisem

toliko dogodkov polnih trenutkov prestal kolikor danes. Ne, ugajate mi in tudi vaš mirni, neprisiljeni način, kako razložite strankam razne zadeve, mi ugaja; toda, vidite, jaz nisem tega navajen. Južnjakovo srce je prestrastno in južnjakova gostoljubnost prerazsipna do tujca. Članki, katere sem bil danes napisal in ki je v njih hladne stavke vaša mojstrska roka vlila žareči duh tenesseeškega tiska, bodo vdrugič razdražili gnezdo sršenov. Vsa tista uredniška tolpa pride — in prišla bo vrhu tega docela gladna in bo zahtevala nekaj za južino. Jaz vam porečem „Zbogom!“ Odklanjam, da bi bil pri teh svečanostih prisoten. Prišel sem radi svojega zdravja na jug, iz istega vzroka se povrnem, in sicer takoj. Žurnalistično delovanje v Tennessee je zame preveč razburljivo.“

Nakar sva se po medsebojnem obžalovanju poslovila in sem jaz preložil svoje stanovanje v bolnišnico.

Mark Twain.

Ako bi posvetila temu vprašanju recimo novo organizirana »Državna hipotekarna banka« ono pažnjo, ki jo zasluži, bi izvršila s tem po našem mnenju zelo važno nalogo.

Pri tem bi prišlo še nekaj drugega v poštev: Hipotečni listi in obveznice, ki jih sme ta banka po statutu izdajati, bi postali vrednostni papir z zelo stalno vrednostjo, ki bi lahko postal boljše merilo za nalaganje prihrankov, kakor naša papirnata valuta.

Te misli smo vrgli surovo obdelane na papir. Veselilo bi nas, ako bi jih kdo izmed čitateljev-strokovnjakov natančneje obdelal. Ako dobimo tozadevno kak natančnejši načrt, ga bomo radi objavili, bodisi v našem listu, bodisi v »Naših zapiskih«.

Poročilo o strankinem zboru.

Trinajstič so se zbrali dne 26. decembra 1921. zastopniki slovenskega proletariata, da se pogovore o preteklem delu in težavah, da se spoznajo med seboj in si naberejo novih moči za bodoče boje.

Strankin zbor dne 26. in 27. decembra 1921. v Trbovljah pa je bil tudi zbor, ki je uresničil velike besede Karla Marxa: Proletarci vseh dežel, združite se! Ni se združila vsa milijonska armada zatiranega proletariata v eno edinstveno fronto, temveč strnila se je do sedaj razkrojljena družina bednih in zatiranih sužnjev v Jugoslaviji v enotno Socialistično stranko Jugoslavije. Jugoslovanska socialna demokratična stranka v Sloveniji ter hrvaška in srbska socialistična stranka so se zedinile in zbor v Trbovljah je bil prvi, ki je v imenu slovenskega proletariata pozdravil ves zedinjeni jugoslovanski proletariati; bil je prvi pokrajinski zbor Socialistične stranke Jugoslavije.

Pod udarci avstrijske soldateske, pod bičem kapitalizma in buržoazije je krvavel severni del jugoslovanskega proletariata in trujeva je bila njegova pot za socializmom. Sovraštvo in stud je kipelo v srcu proletarca, ko je videl, da ni le prodajalec svojih življenjskih moči, temveč pravi suženj kapitalizma.

Kri proletariata je namakala strelne jarke, lakota in pomanjkanje je uničevalo družine — a vendar se ti je pela, proletariati, pesem o zlati svobodi!

Boril si se, bojuješ se in časten je tvoj boj. Nisi pa še zmagal, ker nisi veroval v resničnost socializma.

Desetletni boji so za teboj in zgodovina jih opisuje. Zaključena je ena doba in z ujedinenjem jugoslovanskega proletariata se pričinja nova in prinesla ti bo zmago, če boš razbil malike, ki jih še obožuješ in se vzrl tja na vzhod, kjer bo zaplapolala čista rdeča zarja — socialna demokracija!

Nekako nmrzlična je bila priprava na strankin zbor dne 26. in 27. decembra 1921. v Trbovljah. Mnogo se je ugibalo in preresetavalo in če si opazoval delegate na predvečer strankinega zbora v Delavskem domu v Trbovljah, si opazil nekako svečanostno razpoloženje, videl pa si tudi lahko, da roji v njih notranjosti vprašanje: kako bo, kakšni bodo uspehi. Mnogo se je kritiziralo, pa tudi hvalilo, vse pa se je navduševalo za novo socialistično delo, ki ga naj prinese strankin zbor.

Dne 26. decembra 1921. ob 9. uri dopoldne se je pričelo prvo zborovanje, katero je otvoril s. Franjo Koren, predsednik načelstva JSDS v dvorani Delavskega doma. Razen 58 delegatov je prisostvovalo zboru tudi precej gostov, med njimi predsednik srbske socialistične stranke s. Dragiša Lapčević in s. Vilim Bukšeg, predsednik hrvaške socialistične stranke.

Izvolil se je takoj verifikacijski odbor, ki naj pregleda mandate. Medtem pa je s. Dragiša Lapčević poročal o zgodovini in razvoju socializma, s. Vilim Bukšeg pa o sedanjem položaju.

S. dr. Milan Korun je orisal delo ujedinenja vseh treh socialističnih strank v enotno Socialistično stranko Jugoslavije, ki je bilo končano z definitivnim ujedinenjem dne 18. decembra 1921. v Belgradu. Vest o ujedinenju je bila slovenskemu proletariatu takorekoč nova, ker le nekaj dni pred strankinim zborom so bile objavljene podrobnosti. Zanimanje za strankin zbor je postalo vsled tega še večje, ne le v socialističnih vrstah, temveč tudi izven njih. Zbudili so se tudi tisti, ki verujejo v socializem, a ga nočejo javno priznati in zgodilo se je, da je bila povečana naklada »Napreja« v Ljubljani popolnoma razprodana. Strankin zbor je pozdravil ujedinenje jugoslovanskega proletariata z željo, da naj to ujedinenje postane te-

meji boljše bodočnosti in sprejel naslednji dve resoluciji:

Resolucija k razpravi o programu SSJ.

»Razpravljajoč o programu SSJ polaga pokrajinski zbor za Slovenijo veliko važnost na potrebo duševne preobrazbe mas. Organiziran socialist mora ne le priznavati gospodarski razvoj v smeri k socializmu, temveč mora spoznati, da bi tudi morebiten polom kapitalizma ne ustvaril boljše družbe, če mišljenje mas do takrat ne bo v tej smeri preobraženo, če torej ne bo moralnih predpogojev za boljše družbo.

V tem slučaju bi kapitalizem spremenil le obliko — premenil le rame, ki ga nosijo, v svojem jedru bi pa ostal ravno tako krivičen, kakor prejšnji.

Nosilci kapitalističnega družabnega reda niso le tisti, ki posedujejo velike denarne vrednote, temveč tudi tisti, ki streme za kapitalom in verujejo vanj, pa tudi če imajo še tako malo lastnine.

Proti tej veri v kapital je treba postaviti vero v družbo.

Država ima celo vrsto obratov, ki so torej že nacionalizirani, ki pa vendar gospodarsko ne uspevajo. Krivda ni v tem, da primanjkuje zasebne iniciative, ki jo rodi želja po dobičku, temveč nerazumevanje in neinteresiranost upraviteljev in uslužbencev, ki ne čutijo družabno, temveč skrbje za svojo osebno udobnost in lastnino, kakor vidijo pri vsch drugih. To je mogoče le vsled pomanjkanja medsebojne javne kontrole. Pošten bo vsak, kdor ne bo mogel goljufati. Kontrole nad socializiranim podjetjem ne bo mogel voditi nihče drugi, nego družba sama.

Kdor pa hoče zahtevati polaganje računov od drugih, mora biti tudi sam pripravljen voditi svoje račune javno.

Socialistična družba bo prospevala le na podlagi medsebojnega poštenja, to je pa dosegljivo le z uvajanjem medsebojne kontrole.

Kot začetek šolanja mase v razumevanju javnih računov smatramo uvedbo strankinega progresivnega davka, ki ima za podlago javno priznanje dohodkov.

Z istega stališča gledamo tudi na organizacijo zadružništva. Njegova naloga ni le v ublažitvi kapitalističnega izkoriščanja, temveč predvsem v tem, da v praktičnem življenju dokaže pravilnost

Odrešenik.

(Vzhodni motiv.)

G. pokr. nam. je naslovil ravno za božične praznike razglas o pijančevanju na uradništvu. Tozadevno smo že prinesli iz poduradniških krogov notico, v kateri je izrekel dopisnik mnenje, da je mislil g. pokrajinski namestnik v svojem razglasu najbrže na višje uradništvu. Opomba uredn.)

Velecenjeni g. urednik!

Pošiljam Vam ta feljton kot satiro na znano obznanje našega pokrajinskega namestnika uradništvu glede pijančevanja. Jaz in stotine drugih, ki smo obdarjeni s kopico otrok, pač nimamo, da bi si privoščili kak polič vsaj za velike praznike, kaj šele, da bi pijančevali. Priobčite, prosim, v »Napreju«, dokler je aktualno.

Z odličnim spoštovanjem! V. M.

V daljni deželi Ihri-Bariji so se sukale čudne reči. Potepuhi, tolovaji in drugi negodniki so živeli v izobilju, kopičili so si ogromne zaklade in uganjali najbrezbožnejše orgije. Pošteni dninarji, bogaboječi

hlapci in dekle, pa so v potu svojega obraza goitali suhe sline, zavijali se v ostanke cunj in s strahom gledali, kako jim postaja zgarano telo vsak dan bolj ohlapno, podobno vreči piškavili kosti.

Nad temi strahotami se je nosil veliki satrap Kai - By - Djan. Nosil se je ves v škrlatu in zlatu, kakor žareče solnce, ki pripeka na palače in berače. Gluh in slep je bil za vse, kar se je godilo pod njim, zakaj z očmi je komaj še mežiknil za deveto goro, kjer je hodil njegov kralj in gospodar, ponavadi pa jih je upiral v neskončne višave. Ušesa so mu bila trdovratno zaprta na vse strani, samo glasovi iz višav so jim mogli blizu. Zato je bilo škoda pota in besed, če je prišel kdo vernih podložnikov moledovat s pohlevno prošnjo, nevarna pa je bila že sama misel, da bi se napravil s trdo tožbo prek devete gore. Tam za deveto goro so se čule samo lepe stvari o prelepi deželi satrapa Kai - By - Djana. Kako bi mogel kdo verjeti tožbi deželana ihri - barijskega? —

Zgodilo se je, da so se bližali tudi tej daljni deželi veliki prazniki. Bližali pa so

se samo potepuhom, tolovajem in drugim negodnikom. Kajti zgarani dninarji, hlapci in dekle so gledali v prazne lonce. Iz črnih skrbi jim je brlela ena sama tolažba: da niso imeli več otrok, ki so že vsi končali v strahu in gladi. Resnično, velika je bila ta tolažba, zakaj od pamtiveka so hoteli imeti otroci največji delež velikih praznikov.

Tiste dni je počival velik satrap Kai - By - Djan na zlahtnih kožah in drago cenih preprogah. Uspaval ga je krasnih, razgaljenih devotk in čaša močne starine. Prebudil pa se je iz strašnih sanj: Romal je bil po svoji sloveči deželi od vzhoda do zakoda in je zapazil, da se je razpaslo vsepovsod grdo zlo. Dninarji, hlapci in dekle so se vlačili po krčmah, razlivali najboljšo vino in hrupno šumeli ob harmoniki. Gospodarji pa so se morali sami ubijati z delom, da se bogu smili! In kar so trudoma prigarali, jim je pobrala pijana sodrga.

Veliki satrap Kai - By - Djan si je z eno roko otrli potno čelo, z drugo pa je usekal po tleh, da se je streslo vseh de-

socialistične teorije. Zadrugištvo potrjuje v najlažje umljivi obliki social. trditev, da je družabno gospodarstvo mas ne le izvedljivo, temveč ima vse one prednosti, ki jih socialisti pri kapitalistični upravi pogrešajo. Pri tem vežba zadrugištvo delavno ljudstvo že v sedanjem družabnem redu za gospodarstvo bodoče družbe.

Stroški delegacij.

Stroške vseh delegacij poravnajo na polovico organizacije, ki pošiljajo delegate, na polovico pa tiste, ki sklicujejo delegacije. Želeti pa je, da se strankina sredstva potom progresivnega davka tako zvišajo, da bodo sklicujoče organizacije plačevale vse delegacijske stroške, in da bodo mogle torej tudi najoddaljenejši in najrevnejše organizacije pošiljati svoje delegate.

Za organizirana okrožja plačuje strankina pokrajinska centrala polovico delegacijskih stroškov za dva okrožna zbora na leto, če ne presega skupna svota 5% od davka, ki ga je prejela centrala iz dotičnega okrožja v preteklem letu. Previšek, kakor tudi polovico stroškov konferenc, ki jih sklicujejo organizacije predno so organizirane v okrožja, izplačuje pokrajinska centrala iz davka, ki ga na željo tistega okrožja ali skupine organizacij predpiše posameznim organizacijam dotičnega ozemlja. Predpisuje se najmanj enomesečni znesek progresivnega davka, ki se steka v tem slučaju ves v pokrajinsko centralo, ostane pa dotičnemu okrožju na razpolago.

Več nego trimesečni znesek progresivnega davka ne sme skleniti nobeno okrožje v letu, priporočati pa je, da imej vsako okrožje v centralni blagajni za vsak slučaj primerno gotovino v rezervi.

Na isti način se plačujejo tudi potni stroški za shode in je organiziranim okrožjem tudi tu odločeno 5% davka vplačanega pri pokrajinski centrali.

Med debato je predlagal s. Alojzij Leskošek (Celje), da naj sprejme pokrajinski strankin zbor tudi posebno protialkoholno resolucijo.

Naj se li odvzame našemu ljudstvu alkohol? Ali ne najde v alkoholu moči in tolažbe? Toda statistika, ki jo je navedel s. Leskošek je pokazala žalostno

posledice, ki jih izvaja na našem ljudstvu alkohol.

Strankin zbor, ki naj uravnja smeri bodočemu socialističnemu delu, ki naj na novo obrusi orožje napram kapitalizmu, naj da tudi smeri, da se izbiže iz rok proletarca steklinica z alkoholom. Ali naj bo boj zoper kapitalizem uspešen, ako bo držal delavec v eni roki meč, v drugi pa steklenico z žganjem? Ali ni naloga socialistične stranke, da stavi protialkoholno gibanje v ospredje?

Toda kot posebno vprašanje je bila ta razprava odložena med slučajnosti na konec zbora, tam pa žalibog vsled pomanjkanja časa sploh ni prišla več na dnevni red. Vendar je že dobra volja tudi precej — socialisti hočemo delati proti pijančevanju, zato se bo tudi uspeh tega dela vedno bolj kazal. (Dalje prih.)

Organizacijski pravilnik.

Socialistične stranke Jugoslavije, veljavne za slovensko ozemlje za čas do skupnega strankinega kongresa.

(Sklep pokr. strankinega zbora v Trbovljah 26. in 27. decembra 1921.)

Ime in cilj.

§ 1. Stranka se imenuje »Socialistična stranka Jugoslavije« (SSJ). Na slovenskem ozemlju posluje kot organičen samoupraven del te stranke: pokrajinska organizacija SSJ za slovensko ozemlje.

§ 2. Socialistična stranka Jugoslavije je združitev vseh tistih državljanov kraljestva SHS, ki si služijo svoj kruh z delom in ki imajo brez ozira na vero, narodnost, starost, spol itd. namen in voljo delati za socialistične cilje.

Kakšni so ti cilji in kakšna je pot k njim, določa strankin program.

Strankin program, ki je obvezen za vse člane stranke, mora biti javno razglašen in ne sme ostati tajna nobena njegova določba.

§ 3. Stranki pripada lahko vsaka oseba, ki si služi svoj kruh z delom, priznava strankin program, se po njem ravna, ga razširja, stranko duševno in gmotno podpira ter ne stori ali dela nič nečastnega.

§ 4. Za vstop v stranko je treba podpisati od pokrajinskega odbora izdano

pristopno izjavo in jo predložiti krajev-nemu odboru SSJ bivališča v odločitev. Če tam ali v bližini sploh še ni organizacije, je treba predložiti pristopno izjavo naravnost pokrajinskemu odboru, ki posluje potom svojega pokrajinskega tajništva kot odbor za organizacijo »Pokrajinska centrala«.

Pri politično posebno razglašeni osebah odloča o sprejemu odbor okrožne organizacije, oziroma pokrajinski odbor.

§ 5. Dolžnosti članov so v splošnem označene pod 3. točko. Zlasti pa mora vsak sodrug

a) čitati kak političen strankin list,
b) redno plačevati strankin davek,
c) brezpogojno varovati ugled stranke, pokoravati se veljavnim odredbam in sklepom odgovornih odborov in zborov ter ne sme nikdar in v nobenem oziru kršiti discipline.

Seveda ne sme noben član pripadati nobeni drugi politični stranki ali organizaciji, tem manj pa zanjo delovati. Tudi ne sme stopiti kot delodajalec v kartel proti delavcem.

Od vsakega člana se pričakuje, da je organiziran tudi strokovno, gospodarsko in kulturno.

§ 6. V splošnem so člani glede dolžnosti in pravic popolnoma enaki. Glede odločilnih pravic se pa članstvo deli v tri skupine:

1. Pravi člani so tisti sodrug, ki so že najmanj tri leta organizirani. Le taki člani morejo biti izvoljeni za strankine funkcionarje. Izjema je dovoljena le za tiste organizacije, ki so se šele ustanovile.

2. Novi člani so tisti, ki so že eno leto, ne pa še tri leta organizirani. Imajo vse pravice v stranki, le voljeni ne smejo biti, razen v novih organizacijah.

3. Poskusni člani so tisti, ki še niso eno leto organizirani. Ne smejo biti voljeni in v raznih političnih in taktičnih vprašanjih ne smejo niti glasovati, ker imajo kot novinci pač po navadi najboljšo voljo, a žalibog premalo izkušenj. O važnosti vprašanj, pri katerih nimajo pravice glasovanja, odločuje pravi in novi člani od slučaja do slučaja. Brez potrebe pa ni treba delati razločka pri glasovanju.

vetnajst voglov ogromnega gradu. Pridrvele so preplašene devotke, suhi lakaji in pisarji, kuharji, sobarice in vsa druga služinčad. Srdito so zatulili psi na dvorišču, kakor da je prilomastil potres.

„Samo pisarje potrebujem!“ je zarlenčal silni gospodar. Odšli so vsi drugi, vsak po svojem potu in opravi, da niso črhnil besede. Zakaj velik strah jih je navdajal pred sinjim gospodom. Kar je dejal velik satrap Kai - By - Djan, je bila sama sveta, nezmotljiva beseda in gorje mu devetdesetdevetkrat, kdor bi podvomil v njeno svetost in nezmotljivost! —

„Kaj vam pravim, pisarji slokovedri, hudo so bile moje sanje, da nikoli takih. Po moji deželi se je razlezla ostudna pregreha. Dninarji, hlapci in dekle se vlačijo po krčmah, prelivajo najboljše vino in zapravljajo gospodarjevo premoženje. Strašne stvari so to in vse mi pravi, da se mi je prikazala v sanjah živa, žalostna resnica. Zato napišite pisarji dolgopeti, kakor vam ukazujem:

„Brezbožna svojati!“

Kaj je videlo moje oko, ki ga še sanje ne morejo ukaniti! Vsi, ki živite od mi-

losti gospodarja že odvekomaj, ste zagazili v hudodelstvo. Z najboljšim vinom se nalivate in polivate ter puščate gospodarje v trpljenju in skrbih. Še več: njihovo posvečeno premoženje zapravljate. Zavrgli ste večno resnico, da je hlapec zaradi gospodarja in ne gospodar zaradi hlapca. Pozabili ste, da je Bog ustvaril za vse gospodarjeve podložnike dobro vodo v studencih, ki ohrani zdravo telo in trezno glavo. Veliko sramoto ste vrgli na našo daleč slovečo deželo Ihri - Barijo. Strašno ste oskrnili njeno čast in slavo s svojim brezbožnim nehanjem. Predobro se vam je godilo, pa ste se prevzei. —

Če bi me vodila samo trda pravičnost, našantal bi zdaj svoje biriče, da izpolnijo moj pravični ukaz. Ali pokazati vam hočem, da sem vaš dobrotnik in da je usmiljenje v meni. Ta opomin, ki vam ga pošiljam od svojega dobrotnega srca, naj vas zavrne s krivih potov še tisto uro, ko vas doseže. Vrnite se k gospodarjem, povrnite jim škodo in pijte vodo, kakor so jo pili vaši pradedje, da ostanete trezni in zdravi, opora gospodarjem in čast naše dežele. Ne kličite pa moje trde pravičnosti; zakaj če bi bilo treba, da jo pošljam

nad vas, bo opravila po ukazu in brez prizadevanja!“

Ko so dosukali peresa, se je podpisal veliki satrap na sleherni list z mogočno čičkočačko in sedemnajst jezdecev je zdirjalo širom satrapije, da razglase besede najvišjega gospodarja. Slokovedri pisarji so se priklonili do tal, da so škrici oplazili strop in razšli so se v pohlevnosti.

Minili so veliki prazniki in še trije dnevi ter ena noč. Takrat so se vrnili seli iz daljnih krajev. Sabo pa so prinesli liste, kakor so jih bili odnesli. In so govorili drug za drugim:

„Mogočni oblastnik! Božja kazen je šla pred tvojim opominom. Še pred prazniki so do zadnjega poginili, ki jim je veljala tvoja beseda. V poslednjem deliriju so klicali Odrešenika in so ga priklicali.“

Veliki satrap Kai - By - Djan, ki je poslušal ta sporočila, kakor ni poslušal še nikdar nobenih, je povzdignil čašo in glavo:

„Zahvaljen Bog, da si iztrebil gola-zen!“

§ 7. Pravi in novi člani imajo pravico na pravno varstvo v vseh zadevah, kadar trpe brez lastne krivde kako politično krivico.

§ 8. Tam, kjer ni 10 članov, posluje kak posameznik kot strankin **zaupnik**. Ta je po § 4. neposreden član stranke, zbira pa okrog sebe tudi druge člane in obračunava zanje kot zaupnik. Vsi prispevki se stekajo v blagajno pokrajinskega tajništva.

§ 9. Tam, kjer je več nego 10 članov, se ustanovi krajevna organizacija SSJ. Krajevne organizacije so omejene po občinskih mejah.

V obsežnejših občinah, kjer so posamezni kraji oddaljeni tako, da je težko upati na polno udeležbo pri občinih zborih, kakor tudi povsod tam, kjer ima organizacija nad 200 članov, se razdeli na več krajevnih organizacij, ki so upravno popolnoma samostojne, politično in taktično jih pa vodi skupni politični odbor **občinske okrožne organizacije SSJ**. V takih občinah se sklicujejo skupni občni zbori le v izrednih slavnostnih prilikah. Sicer pa opravlja delo občnega zbora **zaupniški zbor**, ki sestoji iz odbora in **zaupnikov**. Te zaupnike izvolijo člani na občinih zborih posameznih krajevnih organizacij. Tudi nobena taka organizacija naj nima nad 200 članov. Zaupniški zbor **občinske okrožne organizacije** naj ne šteje nikdar nad 100 članov, ki naj se razdele na posamezne odseke po številni moči.

Občne oziroma zaupniške zборе naj sklicuje odbor najmanj vsak drugi mesec, v važnih, politično živahnih dobah pa tako pogosto, da so vsi sodrugi vedno poučeni o vseh važnih dogodkih v stranki, posebno pa o vseh strankinih ukrepih, ki bi jih znali nepoučeni sodrugi krivo tolmačiti. Le tako bo mogoče, da ohranijo člani zaupanje do svojih zaupnikov, ti pa do svojih krajevnih okrožnih odborov, pokrajinskega odbora ter glavnega strankinega odbora.

Na čelu krajevne organizacije stoji odbor (5 ali več članov), ki vodi vse upravne in agitacijske posle v zmislu veljavnih sklepov. Podrejen je neposredno okrožnemu odboru, potem tega pa pokrajinskemu odboru in glavnemu strankinemu odboru; v zadevah krajevnega pomena pa občnemu, oziroma zaupniškemu zboru. Pravilno poslovanje nadzorujejo trije nadzorniki. Vsako leto najmanj enkrat se vrši letni občni oziroma zaupniški zbor, ki presoja poročila in račune, voli na novo odbor, nadzornike in delegate na strankin zbor ter odločuje v vseh krajevnih zadevah.

§ 10. Krajevne organizacije in zaupništva so dolžna izvrševati odločbe pokrajinskega odbora in stoje neposredno pod njegovo kontrolo. Nepravilno obstoječe organizacije glavni strankin odbor na predlog pokrajinskega odbora lahko razpusti.

§ 11. Poleg ostalih dolžnosti so krajevne organizacije in zaupništva dolžna pošiljati pokrajinskemu odboru mesečna poročila o svojem delu in točno izpolnjevati vse obveze napram stranki.

§ 12. Nobena krajevna organizacija SSJ ne sme obstojati, če ni naznanjena pokrajinskemu odboru. Imena SSJ se pri nobeni priliki ne sme poslužiti nihče brez dovoljenja pristojnega političnega odbora SSJ. To velja posebno za kandidatne liste pri občinskih in okrožnih volitvah.

§ 13. Dosedanje krajevne organizacije KDZ ostanejo lahko še dalje organi-

zirane pod tem imenom, le dosedanja pripadnost k JSDS se izpreminja v pripadnost k SSJ (§ 10. pravil osrednje KDZ).

§ 14. Za kmetstvo ljudstvo je KDZ politična, strokovna in gospodarska organizacija obenem. Vendar je tudi na kmetih za tovarniške delavce in za druge, ki delajo stalno za mezdo, potrebno, da se organizirajo tudi strokovno vsak pri svoji skupini.

§ 15. V večjih občinah, kjer je več krajevnih organizacij, so te lahko organizirane tudi po obratih. Vendar naj ne bo odbor politične organizacije nikdar obenem tudi odbor strokovne. Delavci iz takega obrata, ki stanujejo izven občine, naj se pa organizirajo pri politični organizaciji svojega bivališča, razen če tam ni organizacije in jih je premalo za njeno ustanovitev.

§ 16. Pri vstopu se pobira od vsakega člana pristopnina v znesku 1 din.

§ 17. Strankin davek raste progresivno po dohodkih in pada po potrebah člana, kakor je razvidno iz razpredelnice, ki bodi vedno ponatisnjena na hrbtu pristopne izjave. To razpredelnico določa pokrajinski odbor v okviru določenem na pokrajinskem zboru.

Za plačevanje tega davka je bivoštevno, da kdo sam priznava svoje dohodke. Zadeva njegove vesti je, da jih priznava pravilno, stranka takih priznanj ne bo kontrolirala. Želi pa, da dosežejo vsi njeni člani tisto stopnjo socialistične zavednosti, ki jih bo moralno prisilila priznavati svoje dohodke točno. Kdor prizna stranki svoje dohodke vsaj enkrat na leto in plačuje progresivni davek po razpredelnici, temu se na izkaznici potrdi, da plačuje ta davek.

Vsi tisti, ki hočejo imeti in že imajo v stranki SSJ važne javne ali organizacijske funkcije, morajo plačevati po razpredelnici progresivni strankin davek. To so: narodni poslanci, občinski župani in odborniki ter vsi odborniki vseh organizacij SSJ.

Nihče ne more biti izvoljen nikamor, če ni član SSJ in če ne plačuje tega davka.

§ 18. Od vsakega člana dobi pol din. blagajna glavnega strankinega odbora. Ta znesek za blagajno glavnega odbora in 70% od ostanka pošlje krajevna organizacija pokrajinskemu tajništvu, ostanek pa ostane njej.

Občinske okrožne organizacije sklepajo na svojih zaupniških zborih, koliko od tega ostanka ostane krajevnim organizacijam in koliko imajo odračunati blagajni občinskega okrožnega odbora.

§ 19. Stroške okrožnih organizacij pa krije blagajna pokrajinskega odbora.

Okrožja se ustanavljajo po potrebi in možnosti. Želeti je, da bi jih bilo čim več, kajti za smotreno agitacijsko in izobraževalno delo so okrožja najsposobnejša. Pokrajinski odbor ima voditi potem svojega tajništva vse predvsem **pismeno**, okrožni odbor pa **osebno**. Oba morata biti o vsem točno poučena, toda drugi ima možnost urediti osebno in naglo vse potrebno, popraviti vse nedostatke itd.

Okrožni odbor sestoji iz 5—7 odbornikov in 3 preglednikov.

§ 20. Za delovanje, ki se tiče cele oblasti (n. pr. volitve v oblastno skupščino), se sklicujejo vsi okrožni odbori iz ozemlja oblasti in se konstituirajo kot oblastni zaupniški zbor. V slučaju potrebe skliče ta oblastni zaupniški zbor lahko tudi oblastni zbor. Za ta slučaj veljajo predpisi o

sklicevanju pokrajinskega strankinega zbora.

§ 21. Pokrajinski strankin zbor sklicuje pokrajinski odbor vsako leto najpozneje v drugem mesecu po strankinem zboru.

§ 22. Pravico in dolžnost udeležbe imajo vsi člani pokrajinskega odbora, pregledniki ter strankini poslanci iz pokrajine. Vsi ti imajo tudi glasovalno pravico, razen v zadevah njih lastnega delovanja.

§ 23. Vsaka organizacija, ki je pravilno obračunala za zadnje 3 mesece pred dnevom sklicanja ima pravico do enega delegata, večje organizacije pa za vsakih 50 članov do enega, pri čemer se ostanki pod 30 ne upoštevajo, 30 ali več članov pa se šteje za 50. Število delegatov se računa na temelju poprečnega števila članov v zadnjih 3 mesecih.

Za vsakega delegata naj bo izvoljen tudi po eden namestnik. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Washingtonska konferenca je razpravljala zadnje dni o podmornicah in o zrakoplovstvu. Kakor je bilo pričakovati, se odposlanci zastopanih držav niso sporazumeli ter skušajo pogajanja zavleči s tem, da odstopajo sporna vprašanja različnim odsekom. Opažati je dve skupini, prva sestoji iz Zedinjenih držav in Anglije, druga iz Francije, Italije in Japonske. Položaj se je tedaj še bolj zavoziljal.

Nemiri v Indiji in Egiptu se nadaljujejo. Kakor je videti, bo imela Anglija reševati še težja vprašanja, kot je irski.

V Angliji se pripravljajo nove volitve. Pravijo, da jih razpišejo takoj, ko se vrne ministrski predsednik Lloyd George, ki bo nasvetoval, naj se parlament razpusti dne 30. januarja. — Dočim pri nas cena kruha in živlom neprestano raste, so v Angliji znižali ceno kruha. Obenem skušajo znižati seveda tudi plače delavstvu.

V splošnem živi Evropa od samih kreditov. Amerika pravi, da hoče pomagati in se razgovarja z ententnimi silami, ki hočejo tudi pomagati. Toda od vse te dobre volje ni opazati drugih posledic kakor, da Evropa nadalje trpi. Zavezniki so imeli nekako gospodarsko konferenco, na kateri so sklenili, da ustanove posebno družbo, ki bi razpolagala z glavnico 2 milijonov funtov šterlingov in ki bi imela za nalogo, poskrbeti za prometna sredstva na kopnem in na vodi pri onih državah, kjer so ta prometna sredstva pomanjkljiva. Kapital za to bi dala posebna podjetja iz Amerike, Anglije, Francije, Italije in Nemčije. K temu bi se pritegnile tudi male države, katere bi se lahko udeleževale, če imajo slabo valuto, namesto z denarjem, z blagom.

V Italiji je prikipela gospodarska in finančna kriza do vrhunca. Ena največjih bank „Eskomptna banka“ je ustavila vsa plačila. Dasi italijanska valuta na svetovnem trgu ni posebno uvaževana, vendar ni padla nasproti našemu dinarju. Vzrok je seveda nesrečna politika naše kapitalistične klike, kateri so njeni lastni interesi vse, država nič, a ki imajo vedno polna usta ljubezni do države.

V Nemčiji so te dni stavkali železničarji. Sicer so že dosegli sporazum z delavci, vendar so komunisti pritiskali dalje. Položaj se boljša.

V Avstriji je nastala v vladi kriza. Velenec se protivi sporazumu s Češkoslovaško, radi česar je pričakovati izpremembe v ministrstvu. Težkoče obstoje

zlasti v tem, ker ni misliti na sodelovanje socialnih demokratov in krščanskih socialcev.

Slično kakor pri nas manjša češko-slovaška vlada število državnega uradništva, samo na bolj človeški način. Dočim odpustčajo pri nas uradnike, ki vestno vrše svojo službo in puščajo na svojih mestih one, ki imajo za svoje sorodnike ministre in načelnike po odsekih, je sklenila češko-slovaška vlada, da do 1. 1924. ne sprejema več uradnikov v državno službo.

Iz Rusije prihajajo grozovita poročila o lakoti, ki jo trpe prebivalci preje najboljši rodovitnih krajev, kateri so preškrbovali vso Evropo z žitom. Ne vemo sicer, koliko so te vesti resnične, vendar je gotovo, da vlada tamkaj glad. Evropa pa gleda in se smeje. Da bo pa še več komedije, prireja za gladujoče pokrajine pomožne akcije.

Parlament v Beogradu ima zopet počitnice. Privoščimo mu jih, ker bi tudi v tem slučaju ničesar ne napravil, če bi zboroval.

Nadaljujejo se seje posameznih odsekov. Zakonodajni odsek je govoril o osrednji upravi in o državnem svetu.

Rešeno je vprašanje ministra za vojno in mornarico. Na to mesto pride general Vasič. Za zunanjega ministra je predlagan bivši finančni minister dr. Momčilo Ninčić.

Dnevne vesti.

Vsem naročnikom »Ljudskega Glasu« in »Enakosti«. Ker smo današnji številki »Napreja« priključili »Ljudski Glas« in »Enakost«, opozarjamo naročnike teh dveh tednikov, da si shranijo današnjo »Naprejevo« številko, ki je letos prva številka »Ljudskega Glasu« in »Enakosti«.

Cenjene dopisnike in stranke prosimo, da strnejo svoje vesti v čim krajšo obliko. Stvari, ki splošnosti ne zadevajo ali ki nimajo za naše gibanje posebnega pomena, ne bomo priobčevali po celih stolpcih. To velja zlasti za razna društvena in otrobovezna uradna naznanila, ki nam vzamejo mnogo dragega časa s skrajšanjem in preoblikovanjem, če ne romajo radi svoje vodenosti celo v vedno pripravljeno koš. Kratko, zato pa iz čim več krajev in — slovensko, to nam je pogodu. Nepotrebne tujke prepuščamo drugim listom, naš je namenjen nepokvarjenemu ušesu preprostega ljudstva. Pišite s črnilom ali pa vsaj z navadnim črnim svinčnikom zaradi stavcev, ki so tudi človeški. Preprostemu delavcu, kateremu je roka bolj vajena drugemu orodju kot pa peresu, pa ne bomo štel napak s slovnico in po slogu. Zato nam, sodrugi, brez skrbi pišite, kar Vas teži in kar smatrate kot potrebno, da pride v list. Za Vas je uredništvo tu!

»Jaz nisem doktor Joža Rus, ki je vrgel puško v koruzo!« je histerično ponavljal prof. Volavšek, ko ga je poprosil sodr. Podbevšek ob priliki pokrajinske razstave »Probude« v Novem mestu, za pojasnila k njegovemu predavanju o umeinški obrti. Včeraj pa smo brali v »Jutru«, da ima slovi doktor Joža Rus na sestanku političnega kluba JDS v Ljubljani, predavanje o administrativni razdelitvi države. Ker marsikateremu kristjani ni znano, kakšna kapaciteta je doktor Joža Rus, je umestno, da pribijemo, da je imenovan gospod doktor ob priliki svojega novomeškega predavanja o razmerah v Srbiji, pokazal v tako bengalični luči na svojo popolno nevednost oziroma hudobijo, da so se pričeli sramo-

vati našega junaka še navzoči pristaši umirajoče JDS. V svojem zagovoru je omenil, da se ni mogel dovoljno pripraviti, ker »ima ženo na smrt bolno«. Če še omenimo, da je gospod doktor Joža Rus referent v ministrstvu — vsaj tako je stalo zapisano na lepakih, ki so vabili na njegovo »predavanje«, vemo zadosti in moremo prav iskreno čestitati demokratom, da imajo v svoji sredi drznega moža, ki je pripravljen predavati o administrativni razdelitvi države vključno dejstvu, da je sijajno dokazal ob priliki svojega ponesrečenega novomeškega predavanja, da ima v političnih, gospodarskih in kulturnih razmerah v naši državi komaj toliko pojma, kolikor je za nohtom črnega!

Važno opozorilo za vojne invalide, vdove in sirote radi dodatkov k pokojninam. (Uradno.) Izplačevanje dodatkov k pokojninam se ustavi: 1. invalidom, ki jim je bilo povodom zadnjega pregleda priznано manj kot 50% invalidnosti in sicer za njihovo osebo in za otroke; 2. do datek invalidom z dvema otrokoma, tako da jim ostane le za nadaljne otroke pod dopolnjenim 16. letom; 3. vdovam brez otrok, ki so mlajše kot 45 let in sposobne za delo; morebitno nesposobnost morajo dokazati z nekolikovanim spričevalom, ki ga izda brezplačno uradni zdravnik; 4. invalidom brez ozira na odstotke in število otrok ter vsem vdovam brez ozira na število otrok, če plačujejo več kot 30 dinarjev neposrednega davka. — Ker bodo nanovo pregledali nakazila, ki so bila pripravljena za izplačilo dne 1. januarja, ne bodo mogli poštni uradi dostaviti zneskov v prvih dneh januarja. Izplačevanje se zavleče nekaj časa. (Uradno obvestilo samo na sebi je kos papirja, ki je nedolžen, ampak da nekdo tehta pri revežih njih sposobnost z odstotki in svojo človekoljubnost tudi z odstotki, ko ne pozna za višje deset tisoče nobene mere, nam, ki se držimo socialistične logike, ne gre v glavo. Ur.)

Kot invalidska izkazila veljajo odslej samo: za stalne invalide »Invalidsko izpričevalo«; za one, ki jim je bila invalidnost priznana le začasno »Začasna objava«; za one, ki jim ni bil priznan značaj vojaškega invalida »Rešenje«; za invalide prejšnje srbske vojske in dobrovoljce-invalide je poleg navedenih dokumentov veljavno tudi še »Rešenje prvostopenega suda v Beogradu«.

Dostavljanje brzojavk za zunanji dostavni okoliš. Po novem brzojavnem pravilniku, ki je stopil v veljavo dne 1. julija 1921, se dostavljajo takoj po dohodu, t. j. s posebnim slom samo one brzojavke naslovljene v zunanji okoliš, za katere je plačal potnik že pošiljatelj. Taka brzojavka je opremljena pred naslovom z znakom xpp. ali xpt. Brzojavke, za katere ni bila plačana potnina, se dostavljajo z navadnimi pismi o priliki prihodnje dostave. Ta določila je razglasilo pošto ravnateljstvo že v prvih dneh 1. 1921; ker pa prihajajo še vedno pritožbe zaradi zakasnitve brzojavk, ki so naslovljene v zunanji okoliš, jih razglasa vnovič in prav posebno opozarja občinstvo nanje.

Ljubljana.

6248 vladna modrost. Mestni magistrat je svoj čas vložil utemeljen ugovor zoper uradno določbo, da imajo stranke tam, kjer gre plin za kurjavo ali pogon in za razsvetljavo skozi isti plinomer plačevati trošarino od vsega porabljenega plina. Škodo imajo stranke, kajti po zakonu

bi morale trošarino plačevati le za plinsko razsvetljavo, trpi jo pa tudi mestna plinarna, ker pride lahko do tega, da ljudje radi krivičnih visokih stroškov opuste plinsko luč. Zato je magistrat predlagal, naj se oproste trošarine stranke, ki imajo eno ali dve luči (torej nepremožni sloji), ker jim je plinarna sama doslej zaračunavala plin po nižji ceni. V jugoslovanski vladi ne sede ravno ljudje, ki bi imeli gor socialnega čuta v svojih možganih in bilo je pričakovati, da bo magistratni predlog odklonjen. To je sedaj prišlo iz ministrstva financ z odlokom št. 6248. Stranke morajo trošarino plačati celo za dobo od 20. sept. 1920. do konca okt. 1921...

Invalidom in vdovam delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani naj služi v vednost, da se bodo počenši s 1. januarjem 1922 rente in draginjske doklade nakazovale: a) do 100 K (vštevši draginjsko doklado) za 6 mesecev vnaprej; b) do 200 K (vštevši draginjsko doklado) za 3 mesece vnaprej; c) nad 200 K (vštevši draginjsko doklado) pa vsakomesečno.

Občinstvu v vednost. Brivnice so danes pred praznikom odprte samo do 6. zvečer, a na praznik bodo zaprte, ker pogodba tako določa.

Javni shod sklicuje mošćansko ženstvo za soboto, dne 7. januarja ob 19. uri (ob 7. zvečer) v gostilni »Pod lipo« v Mostah. Dnevni red: 1. Draginja; 2. občinske volitve in ženstvo; 3. raznoterosti. — Sklicatelj.

Redni občni zbor poverjenišva splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico se bo vršil na Sv. treh kraljev ob 9. dopoldne v restavraciji »Zlatorog« v Gosposki ulici. Vojni invalidi in vdove, vaša dolžnost je, da se občnega zbora udeležite!

Na zabavni večer, ki ga priredi zveza organizacij magistratnih uslužbenecv danes v četrtek ob pol 8. zvečer v dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu v prid svoji bolniški blagajni, vabimo občinstvo. Vstopnina 5 Din.

Maribor.

Polurna stavka v mariborski delavnici južne železnice. Včeraj, dne 4. jan. je stopilo delavstvo mariborske delavnice južne železnice v polurno protestno stavko radi neizpolnitve obljube o trinajsti mesečni plači. Govorniki so na shodu naglašali, da je ta demonstracija le svarilo merodajnim faktorjem.

Kdo bo plačal stroške? Pri prijavnem policijskem uradu v Mariboru se je zgodil slučaj, da so po nesrečnem naključju padla vrata line nepričakovano na prste revne starke B. M., ki je bila tam po opravih. Udarec je bil tako silen, da ji je zmečkal 2 prsta. Potrebovala je zdravniško pomoč, toda glej, nihče se ni čutil dolžan to storiti. Ker nima denarja, da bi na svoje stroške plačala zdravnika, so jo pošiljali od ene zdravniške instance do druge. Nazadnje so se je v bolnišnici usmili in jej izjemoma obvezali roko. Vsledn rane je pa revica nesposobna za delo in ne ve kako naj bi živela. Odločila se je na zadnje, da zahteva izplačevanje poškodbe, toda povsod zahtevajo zdravniško spričevalo. Kako naj si ga preskrbi, če jo nikjer nočejo sprejeti v ozdravljenje in če nima denarja? Ali ne bi bilo v takih slučajih mogoče nastopiti z večjo širokogrudnostjo? Tisti, ki se jih tiče, naj skušajo pomagati revici, ki se je po nesrečnem naključju ponesrečila tam, kjer je najmanj pričakovala.

Iz stranke.

VARUJTE SI SVOJE PRAVICE!

Vse sodruge opozarjamo, da morajo biti danes obračuni za december zaključeni. Do 8. januarja jih mora prejeti pokrajinsko tajništvo SSJ. Ti obračuni so zelo važni zaradi članov pokrajinskega odbora, ki jih bodo v kratkem volila posamezna okrožja.

Vič. V petek 13. t. m. ob pol 8. se bo vršil na Viču v Delavskem domu občni zbor krajevne politične organizacije SSJ. s sledečim dnevnim redom. 1. Poročilo dosedanjega odbora. 2. Poročilo delegata na strankinem zboru. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Člani so dolžni udeležiti se občnega zbora polnoštevilno. — Odbor.

Vrhnika. Dne 1. januarja je priredila krajevna politična organizacija socialistične stranke Jugoslavije na Vrhniki v čitalnici društva »Svobode« shod, ki je bil izvrstno obiskan. Sodr. Mihevc je predaval o svetovno političnem položaju, sodrug in občinski odbornik Langoš je poročal o poteku strankinega kongresa v Trbovljah in o delovanju kluba socialističnih občinskih odbornikov v občini Vrhnika. Povdarjal je, da klub ni sklepal nobenega kompromisa z drugimi strankami, kakor so to volilci zahtevali. Klub tvori v občini jedro opozicije ter mora običajno prisiliti s pisanim predlogom vrhniškega župana (klerikalec), da skliče sejo. Razlagal je dnevni red bodoče občinske seje, ki obeta biti jako zanimiva. Pri zadnji seji je isti odbornik predlagal v imenu kluba, da se naj volijo izmed odbora razni odseki, da bode vsak občan vedel, kam se ima obrniti s svojimi željami; kajti očka župan so vsled svoje starosti postali malo nervozni, če jih nadlegujejo delavci ali pa kmeti z raznimi vprašanji. Predlog je takrat propadel, ker so se klerikalni backi po piščalki svojega pastirja župana odstranili od seje. — Dne 6. t. m. sklicuje gornja organizacija shod na Drenov grič, popoldne ob 5. uri. Sodrugi in kmetje, udeležite se ga polnoštevilno.

Celje. Krajevna organizacija Jug. soc. dem. stranke, oz. Socialistična stranka Jugoslavije v Celju sklicuje na dan 8. januarja 1922. redni letni občni zbor v prostorih hotela Union. Dnevni red. 1. Poročilo predsednika, 2. tajnika, 3. blagajnika in kontrole; 4. volitve novega odbora; 5. poročilo delegatov iz pokrajinskega kongresa v Trbovljah; 6. poročilo z ozirom na ujedinitvenja jugoslovanskega proletariata; 7. razni predlogi in slučajnosti. — Z ozirom važnega dnevnega reda se opozarja vse člane na občni zbor na katerega naj vsak prinese svojo člansko izkaznico. Začetek točno ob 9. dopoldan.

Polzela. Krajevna organizacija v Polzeli pozivlja vse člane, naj poravnajo čimprej prispevke, sicer se vsakemu list ustavi. Vsak član naj izvrši svojo dolžnost.

Krčevina pri Ptuj. Krajevna organizacija KDZ prosi vse člane, da poravnajo svoje prispevke redno vsak mesec od 15. do 25. Sodrugi na delo! Le z združenimi močmi bomo dosegli svoj cilj.

Iz strok. gibanja.

LJUBLJANSKIM KOVINARJEM!

Staro leto je za nami. Treba je, da pregledamo naše delovanje v preteklem in se pripravimo za naloge, ki nas čakajo v novem letu. Mnogo je odvisno od nas samih, v kakih razmerah bomo živeli. Če bomo nastopali enotno in složno, bo marsikaj zboljšane, kar nas še tlačí.

Ker posameznik nima nikakoršne moči, se moramo združiti v množno

organizacijo,

ter jo spopolniti tako, da bo kos velikim nalogam, ki nas čakajo. Da se o vsem tem razgovorimo, sklicuje odbor podružnice člansko zborovanje, ki se bo vršilo v petek (na praznik), 6. januarja ob 9. uri dopoldne v »Mestnem domu«.

Pridite!

ŽELEZNIČARJEM!

Dne 4. t. m. ob 11. uri dopoldne smo prejeli od predsednika vrhovnega vodstva koaliranih železničarskih organizacij iz Belgrada sledečo brzojavko:

Pitanje o jednokratnoj pomoči za podredne kategorije stoji dobro. Radimo za sve. Pismo sleduje.

Predsednik Stanojevič.

Na to brzojavko je poslal pokrajinski koalicijski odbor sledeči brzojavni odgovor:

Vztrajamo na zahtevah za vse nastavljeno in nenastavljeno osebje. Zahteve so bile pripoznane kot opravičene. Vsaka pogajanja nepotrebna. Položaj resen. Poročajte takoj.

Koalicijski odbor.

Kranj. Podružnica mlinskih delavcev v Kranju, sklicuje v Kranju svoj redni občni zbor za dan 15. t. m. ob 9. uri dopoldan v prostirih gostilne g. Engelmana Ivana.

Sodrugi, mlinsko delavstvo v Sloveniji je bilo do danes najbolj zatirano delavstvo, zato je naša sveta dolžnost, da se trdneje oklenemo svoje organizacije, ki nam bo zamogla šele takrat izvojevati naše pravice, in sicer pravice dostojne človeškega življenja. Zato kličemo, sodrugi na delo, v slogi je moč.

Vestnik Svobode.

Trbovlje. Dramatični odsek splošne zveze del. izobr. društva Svobode ponovi v nedeljo dne 8. prosinca t. l. ob 5. uri popoldan v dvorani Del. doma Cankarjevo dramo v 3 dejanjih »Kralj na Betajnovi«. Sodeluje domači šramel. Cene po navadi. Ves čisti dobiček je namenjen za sklad Cankarjevega spomenika. Predprodaja vstopnic pri soodr. Lesičarju v trgovini Del. doma. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Dopisi.

To še bolj kriči! (Gorje pri Bledu.) Z ozirom na članek »To kriči do nebes« ki smo ga priobčili v »Ljudskem Glasu« z dne 14. decembra 1921, v katerem smo pisali, da se je odtegovala otrokom na teden 1 krona za bolniško blagajno, nas prosi vodstvo bolniške blagajne, naj ugotovimo, da bolniška blagajna ni prejela niti vinarja, ker dotični otroci niso bili priglasi. Poslovalnica se je obrnila tozadevno na pristojno oblast. Tudi nadzornik bolnikov poslovalnice na Jesenicah je bil ob nadzorovanju bolnikov v Gorjah dvakrat v imenovani tovarni, ni pa nikdar opazil teh otrok, ker so imeli menda svojo delavnico nekje pod streho. — Stvar postaja zanimiva. Kdo je spravil dotične zneske, ki so se odtegovali?

Rogaška Slatina. Cenjeni soodr. urednik! Ker mi iz Rogoške Slatine nismo bili na strankinem zboru zastopani, da bi povedali naše križe in težave, dovolite, da Vam naknadno povemo, da se s sklepom zbora popolnoma strinjamo, ker smo zvedeli, da so zmagali tisti, ki hočejo imeti red. Na ta način so seveda papeži v stranki propadli. Tudi pri nas smo imeli

enega takega papeža, ki je po naših hrbtih prišel do občinskega odbornika. Mi smo se ga pa tudi že otresli. Izvolili smo si novi odbor, ki ima dobro voljo napredovati. Povedati moramo še to, da naš bivši papež zdaj za »Avtonomista« agitira in ker je krojač se odpravlja oblačilnici. Nam je to prav, uverjeni pa smo, ko ga bodo spoznali, kako je delal pri nas za konsum, ga bodo spodili.

Globoko pri Brezicah. V nedeljo dne 18. dec. 1921. se je vršila seja našega občinskega odbora. Na dnevnem redu je bil tudi predlog nar. posl. SKS Ivana Ureka, ki agitira zdaj za delitev Slovenije, medtem, ko je pred meseci izdala SKS tudi s podpisom Ureka letak, kjer je bila izražena strašna nevolja za delitev Slovenije. G. Urek in njegov adjutant Fr. Kene hočeta vedno ribariti v kalnem — ne bosta več dolgo vodila revno ljudstvo za nos! Naš predsednik KDZ je bil kot občinski odbornik in kot pravi zastopnik delovnega ljudstva na mestu, spomnil se je zahrbtnih politike, ki sta jo igrala Urek in Kene med vojno, ko sta vodila občinsko aprovizacijo in nalil takoj celemu odboru vsestransko čiste vode. Zavzel je sledeče stališče: 1. občine, glavarstva in pokrajine naj dobe široko samoupravo, ki naj se izraža zlasti v tem, da bodo vsi vodilni uradniki voljeni od občinskih, okrajnih in pokrajinskih svetov ter naj bodo v mejah državnih zakonov tudi njim podrejeni. 2. Obseg občin, oblasti in pokrajin se mora določiti po kulturnih in gospodarskih potrebah, ne pa po plemenskih in zgodovinskih vidikih. 3. Centralna oblast naj bo močna, vendar naj upravlja le to, kar podrejene samoupravne enote ne morejo bolje upravljati.

Ta predlog so odobraval vsi odborniki. Urekov predlog so vrgli tudi pristaši SKS v koš. Tudi najhujšim Urekovim agitatorjem so se začele glave bistriti. Urekovi zahrbtni politiki bodo prišli tudi njegovi sedanjí zaslepljeni pristaši na sled in takrat upamo, da bo dobil, kar mu gre.

Sodrugu predsedniku KDZ pa častitamo, da je tako dobro zastopal koristi delavnega ljudstva.

Najnovejše.

PTUJSKI ŽUPAN POTRJEN.

Ptuj. Glasom brzojavnega obvestila iz ministrstva notranjih zadev, je bil dne 3. t. m. podpisan ukaz, s katerim je soodr. Tomaž Lozinšek potrjen za župana v Ptuj.

FRANCIJA JE SPREJELA AMERIŠKE ZAHTEVE.

LDU. Washington, 4. jan. Francija je sprejela načelo ameriškega predloga, ki prepoveduje porabo podmornikov proti trgovskim ladjam, delegati pa so si pridržali končnoveljavno pritrditev tako dolgo, dokler se ne bo končala razprava o natančnem besedilu predloga.

LJENIN O EVENTUALNI POMOČI KAPITALISTIČNIH DRŽAV.

LDU. Pariz, 4. jan. Kakor se javlja, je Ljenn na seji unije strokovnih organizacij v Moskvi izjavil, da bi sovjetska vlada ne odklonila eventualne pomoči kapitalističnih držav in da bi bila pripravljena na velike žrtve, da bi pa rajše videla, da Rusija pogine, kakor da bi popustila v važnih programnih točkah komunizma.

SOVJETSKA NAREDBA O ZAVAROVANJU PROTI BOLEZNIM.

LDU. Moskva, 4. jan. Zakon o zavarovanju proti boleznim predvideva tri do pet % od delavskih mež po poklicu. Plačevati morajo delodajalci. Zdravila, katera predpišejo uradni zdravniki, se morajo slej ko prej dajati brezplačno, zdravila pa, ki jih predpišejo privatni zdravniki, se morajo plačati.

DOLARSKA AMERIKA RAZDELJUJE IZPOSOJENI DENAR MED VOJAKE IN NASTOPA PROTI FRANCIJI, KI SI HOČE POVEČATI ARMADO Z AMERIKANSKIM DENARJEM.

LDU. Pariz, 4. jan. V ameriški reprezentančni zbornici je bil včeraj predložen zakonski načrt, po katerem naj se vsote, ki jih zavezniki dolgujejo Zedinjenim državam, z obrestmi vred takoj po povračilu razdele med vojake, in sicer polovica med ameriške, polovica pa med angleške, francoske, belgijske, italijanske in portugalske vojake.

LDU. London, 4. jan. Resolucija, ki jo je poslanec Reawes predložil ameriški reprezentančni zbornici, veli med drugim: Washingtonska konferenca je pokazala, da gotove države, ki so upnice Amerike, izdajajo velike vsote za pomnoževanje oboroževanja na morju. Zedinjene države popolnoma razumevajo težkoče, s katerimi se ima boriti Evropa in je pripravljena fundirati evropske dolgove, ako bi se za to pojavila potreba. Toda, ako Francijo ne ganejo prošnje človeštva po svetovnem miru in namerava ta država svoje podmornike celo še pomnožiti, je za Ameriko prišel čas, da računa s trenutnim položajem. Francija ima vojsko, ki je večja, kakor ona, ki jo je imela Nemčija pred vojno. Francija ne odklanja samo zmanjšanja svoje vojske,

nego vztraja celo na popolni svobodi, da jo še pomnoži. Stališče Francije glede povečanja mornarice pomenja izdatek stotin milijonov dolarjev. S takim oboroževalnim programom se gotovo ne bo bavila država, ki se nahaja v finančnih stiskah. Ameriški narod mora z vso pravico vztrajati na tem, da se francoski program izvede s francoskim in ne z ameriškim denarjem.

Listnica uredništva.

V. Ž. Črna na dopis z dne 2. t. m. Za znižanje kaderske službe se obrnite na okrajno glavarstvo. Za podporo pa na po-verjenišvo za socialno skrb v Ljubljani.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Franco Svehlek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Razpredelnica strankinega davka pri SSJ.

Mesečni dohodki v dinarjih	Pri številu nepreskrbljenih otrok										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	znaša mesečni davek v dinarjih										
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	
1	do 499	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	od 500 do 549	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	od 550 do 599	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	od 600 do 649	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1
5	od 650 do 699	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1
6	od 700 do 744	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1
7	od 745 do 784	7	5	3	1	1	1	1	1	1	1
8	od 785 do 819	8	6	4	2	1	1	1	1	1	1
9	od 820 do 849	9	7	5	3	1	1	1	1	1	1
10	od 850 do 874	10	8	6	4	2	1	1	1	1	1
11	od 875 do 899	12	9	7	5	3	1	1	1	1	1
12	od 900 do 924	14	10	8	6	4	2	1	1	1	1
13	od 925 do 949	17	12	9	7	5	3	1	1	1	1
14	od 950 do 974	20	14	10	8	6	4	2	1	1	1
15	od 975 do 999	24	17	12	9	7	5	3	1	1	1
16	od 1000 do 1024	28	20	14	10	8	6	4	2	1	1
17	od 1025 do 1049	32	24	17	12	9	7	5	3	1	1
18	od 1050 do 1079	36	28	20	14	10	8	6	4	2	1
19	od 1080 do 1109	40	32	24	17	12	9	7	5	3	1
20	od 1110 do 1139	45	36	28	20	14	10	8	6	4	2
21	od 1140 do 1169	50	40	32	24	17	12	9	7	5	3
22	od 1170 do 1199	55	45	36	28	20	14	10	8	6	4
23	od 1200 do 1239	62	50	40	32	24	17	12	9	7	5
24	od 1240 do 1299	70	55	45	36	28	20	14	10	8	6
25	od 1300 do 1399	82	62	50	40	32	24	17	12	9	7
26	od 1400 do 1500	100	70	55	45	36	28	20	14	10	8

Pri dohodkih nad 1500 din. plačuje prepričan socialist razen tega davka še 10 % od svote, za katero presegajo njegovi dohodki 1500 din.

Srečno in veselo novo leto

želim vsem sodrugom, gostom in prijateljem, ter se obenem zahvaljujem za izkazano mi naklonjenost, ki se mi je v preteklem letu izkazala

MATIJA SPEGLIČ

gostilničar

Gosposka ulica 16

Celje.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17. Podružnica Celje, Breg 33 je ustanovila oddelek za **življenska zavarovanja**. Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena K 2.—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvo

Karl Preis, Maribor,

Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša pri-
ložnost za nakup

pohištva

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

**Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastonj in franko.

Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Začasno znižane cene!

Ure budilke, ni-
haške, verižice,
zlatino, srebrnino, očale
in **porečne prstane**

kupite najbolje pri

A. Lečnik,

urar in zlatar.

Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.

Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

JADRANSKA BANKA

Beograd

Delniška glavnica: Kron 120,000.000

Rezerva: Kron 60,000.000

Trst

Delniška glavnica: Lir 15,000.000

Rezerva: Lir 5,000.000

Podružnice:

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb

— Trst — Zadar — Opatija — Wien —

Jadranska

Naslov za brzojave:

Bancadria

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugod-
nejšimi pogoji. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš ameriški oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki
in je v neposrednjem stiku z našimi izseljenci.

Afiliran zavod **FRANK SAKSER STATE BANK**

82 Cortland Street

New York City.

Nekoliko kovačev - kladivarjev

dobro izvežbanih in usposobljenih

za kovanje v kalupih in za iztezanje jeklenih

drogov pod parnimi kladivi

potrebuje

jeklarna na Ravnah, Guštanj, Slovenija.

V poštevi prihajajo le mlajši, neporočeni delavci.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika

prevaža potnike v New-York redno
3 krat, v Južno-Ameriko po 1 krat
mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.

SIMON KMETEC,

glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Kolesarska ulica 26.

Naročajte „NAPREJ“

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena leta 1872

Beograd-Gornja Radgona-Kranj-Ljubljana-Maribor-Murska Sobota-Velikovec.

== Akcijski kapital ==

K 30,000.000

Rezerve K 16,000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.

Naslednje tvrdke toplo
priporočamo čitateljem

Obrtna naznanila!

Naslednje tvrdke toplo
priporočamo čitateljem

Prva
produktivna zadruga krojačev

Maribor, Ruška cesta šte. 5
priporoča obleke za moške in ženske
po zmernih cenah in dobre kakovosti.

I. mariborska produktivna
zadr. čevljarških izdelkov

Maribor, Orožnova ulica št. 4.

Prva mariborska delavska
pekarna

v Mariboru.

TISKOVINE

raznih vrst

izdeluje po nizkih cenah

„Ljudska tiskarna“, Maribor.

Gostilna
„LJUDSKI DOM“

Maribor, Ruška c. 7

priporoča

izborna kuhinjo in pijačo.

INDUSTRIJA

Barve, laki in kemično-tehnični izdelki
Maribor, Meljska c. 12.

F. & A. UHER

spedicija in carinsko posredovanje
Maribor, Slovenska ulica 8.

Telefon 344.

Telefon 344.